

Глибока Росія: ЦЯ ВІЙНА НАДОВГО

Що росіяни обговорювали "вКонтакте" та в "Telegram" з 27 липня по 2 серпня

Період	27 липня - 2 серпня 2026
Платформи	ВКонтакте, Telegram (регіональні спільноти)

Ключові висновки

Впродовж липня нічого не свідчить про те, що Кремль готовий на поступки у питаннях війни. Базові умови Кремля в липневих заявах не були новими. Російські спікери знову відсилали до пакета, сформульованого Путіним 14 червня 2024 року: повне виведення ЗСУ з Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей у межах їхніх адміністративних кордонів, офіційна відмова України від НАТО, нейтральний і без'ядерний статус, демілітаризація, "денацифікація", юридичне визнання російських анексій та зняття санкцій. **Російська дипломатія у періоді демонструвала готовність говорити із США, але не готовність знижувати власні вимоги.**

Домінуюче очікування регіональної публіки полягає в тому, що війна триватиме довго. При цьому у багатьох регіонах зростає не віра в конкретний сценарій перемоги чи поразки, а прагнення будь-якого припинення бойових дій.

У низці регіонів відповідальність за продовження війни дедалі частіше персоніфікують і покладають на Владіміра Путіна та федеральне керівництво. **Водночас критика влади не завжди означає антивоєнну позицію.** Частина Z-аудиторії звинувачує керівництво не в самому продовженні війни, а в недостатній жорсткості, відмові від масованіших ударів або небажанні швидше знищити Україну.

Найшвидше риторику змінюють удари по регіону, причому напрямок зміни залежить від наявного фону. Там, де раніше домінувала мілітарна лексика, удари дають ескалацію, там, де не звикли до ударів, вимогу закінчувати.

Пропаганда, цензура й активність ботів продовжують підтримувати видимість значної суспільної підтримки війни до повної перемоги Росії.

Також тиждень був насичений на повітряні тривоги у регіонах Росії. Найбільше уваги привертали **удари по логістичних центрах Wildberries**. За охопленням це була наймасовіша тема тижня.

Повідомлення, що **Павла Дурова оголосили в міжнародний розшук** за звинуваченням у сприянні тероризму, широко розійшлося на обох платформах. За офіційною версією, йшлося про бота "Дайвінчик/Leo", через який нібито вербували підлітків. У центрі обговорення опинилася версія про політичний тиск на Дурова. Поширенням стало порівняння останнього з опозиціонерами.

1. ЦЯ ВІЙНА НАДОВГО

Заяви в медіа

Впродовж липня нічого не свідчить про те, що офіційний Кремль готовий на поступки у питаннях війни. Базові умови Кремля в липневих заявах не були новими. Російські спікери знову відсилали [до пакета, сформульованого Путіним 14 червня 2024 року](#): повне виведення ЗСУ з Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей у межах їхніх адміністративних кордонів, офіційна відмова України від НАТО, нейтральний і без'ядерний статус, демілітаризація, "денацифікація", юридичне визнання російських анексій та зняття санкцій.

Протягом липня Песков постійно робив заяви про те, що [все може піти по мирній траєкторії лише тоді, коли "київський режим" проявить "добру волю"](#) і готовність ухвалити "важливі рішення", що їм [потрібен у Києві хтось, хто "візьме на себе відповідальність"](#) і ухвалить рішення, що дозволить завершити "СВО". Заявляв, що [Києву достатньо "взяти на себе складні рішення"](#), після чого бойові дії можуть швидко зупинитися і перейти у "серйозні складні переговори" і що ["це все може закінчитися сьогодні до кінця доби, якщо Київ ухвалить відповідні рішення"](#).

Водночас, реальність фронту не співпадає із кремлівським оптимізмом. [ISW](#) 4 липня порівняв заяви Путіна і російських командирів про 133 населені пункти та понад 3 000 кв. км із власною верифікацією. Інститут бачив докази лише приблизно 621,7 кв. км захоплень або проникнень від початку 2026 року, а також підкреслював, що російські заяви про Костянтинівку не відповідали стану контролю на місцевості. [ISW](#) 22 липня виніс у ключові висновки, що Кремль повторює максималістські воєнні цілі на тлі відсутності оперативно значущих успіхів.

[Bloomberg](#) 22 липня конкретизував внутрішній план: повернення до переговорів лише після повного захоплення Донецької області, яке Міноборони РФ нібито обіцяло Путіну до кінця 2026 року; водночас джерело, близьке до Міноборони, назвало цей графік нереалістичним і відсунуло контроль над Донбасом на 2027 рік.

Російська дипломатія у періоді демонструвала готовність говорити із США, але не готовність знижувати власні вимоги. 23 липня [Лавров](#) під час зустрічі з Марко Рубіо в Манілі доводив до американської сторони "реальний стан справ на лінії зіткнення" і називав "неприпустимим" подальше постачання Україні зброї. Кремль також послідовно намагався відсунути Європу від переговорного формату. [Лавров у Манілі](#) пов'язував європейську політику з нібито прагненням завдати Росії "стратегічної поразки".

26 липня [Путін заявив](#), що СВО "безумовно рано чи пізно" закінчиться, й висловив впевненість у перемозі РФ, але не назвав жодних строків або поступок.

Основні обговорення

У більшості досліджених регіонів публіка **не очікує швидкого завершення війни**. Конфлікт сприймається як **затяжний** або такий, що вже перейшов у **хронічну фазу**.

Найчастіше підставою для такого висновку стають внутрішні адміністративні процеси, які вказують на продовження набору контрактників, виплати військовим і їхнім сім'ям, заяви влади, робота прокуратури з правами сімей “свошників”, очікування нової мобілізації, регулярні атаки безпілотників та дедалі помітніші економічні й побутові наслідки війни.

Новосибірська область

“😄😄😄 западные? Ну тогда вы и в 30 году не закончите” — 31 июл в 15:43, ♥2

Важливо розділяти очікування публіки та її бажаний сценарій. Навіть там, де вони хочуть якнайшвидшого миру, вони часто не вірять, що він настане найближчим часом.

Основні сценарії завершення війни

- 1) **Відсутність конкретного сценарію.** Значна частина людей не обговорює, хто має перемогти або на яких умовах повинна завершитися війна. Їхній запит зводиться до припинення атак, повернення військових і нормалізації повсякденного життя.

Калуга

“Когда ж это закончится 😞” — 28 июл в 11:10, ♥3

- 2) **Заморозка або домовленості.** Цей сценарій частіше обговорюється серед аудиторії, яка втомила від війни та її наслідків. Припускають, що війну можуть зупинити після виснаження ресурсів або України, або РФ.

Татарстан

“100%. Ресурсы Украины не бесконечные, а запад больше не будет давать в долг поверх старых долгов. Тут математика проста. Их поражение - вопрос времени 100 100 100” — 30 июл в 22:48, ♥18

- 3) **Перемога Росії та досягнення заявлених Кремлем цілей.** Цей варіант активно підтримують прихильники влади, Z-аудиторією та ботами. У межах цієї риторики заморозка або компроміс сприймаються як неприйнятні, а великі втрати пояснюються необхідністю “довести справу до кінця”. Теза про перемогу утримується переважно аргументами про розмір і статус Росії.

Чинники зміни настроїв

Найсильніше ставлення публіки змінюється там, де війна починає безпосередньо впливати на повсякденне життя. Регулярні прильоти, тривоги, загибель місцевих

військових, дефіцит пального, перебої зі світлом, зростання цін і деградація ЖКГ посилюють втому та запит на завершення бойових дій.

У Пермському краї риторика помітно змінилася після регулярних атак із травня. У Самарській області посилення ударів по Самарі, Сизрані, Новокуйбишевську й Тольятті спричинило паніку та зростання підтримки коментарів про необхідність завершити війну. У Кемеровській області додатковим фактором стали атаки БПЛА в сусідній Омській області та підготовка укріплень.

Самара

“Ещё в 22 году было понятно, что не бывает войны в одну калитку. Жаль страну, жаль понимающих людей.” — 2 авг в 20:01, ♥91

На окупованих українських територіях більше бояться висловлювати прямо свою позицію і мабуть будуть боятися до кінця. Публіка в ТО ОРДЛО розуміє, що їх нинішня влада налаштована на продовження. Через це обстановка там досить гнітюча, бо вони розуміють, що мир якого вони так очікують навряд чи настане скоро.

Ставлення до влади

У частині регіонів відповідальність за продовження війни дедалі частіше персоніфікують і покладають на Владіміра Путіна та федеральне керівництво. **Водночас критика влади не завжди означає антивоєнну позицію.** Частина Z-аудиторії звинувачує керівництво не в самому продовженні війни, а в недостатній жорсткості, відмові від масованіших ударів або небажанні швидше знищити Україну.

Кемеровська область

“Ужас, как смешно 😡😡😡 Или он реально считает, что населению в мирное время заняться нечем. Вот же 😡 Развязал войну, отвернул весь мир от страны и сидит смеётся 😡” — 29 июл в 7:04, ♥118

Омськ

“В загнивающих странах Запада и Европы террористы с нацистами снабжают свое население новыми рассадниками в виде школ, больниц и т.п. А в процветающей России Святой Великий Лидер со своими блистательными товарищами семимильными шагами остраивают универсальные окопы с блиндажами.” — 28 июл в 13:32, ♥19

Обмеження аналізу. Оцінювати настрої необхідно з урахуванням системного видалення критичних коментарів, активності ботів і самоцензури. Видима картина систематично зміщена в бік лояльної. У низці регіонів боти створюють враження домінування вимог “перемоги”, тоді як реальна аудиторія або мовчить, або підтримує антивоєнні висловлювання лайками. Особливо це стосується ТО ОРДЛО, де кількість ботів, за даними моніторингу, може перевищувати кількість реальних коментаторів.

Висновки

Домінуюче очікування регіональної публіки полягає в тому, що війна триватиме довго. При цьому у багатьох регіонах зростає не віра в конкретний сценарій перемоги чи поразки, а прагнення будь-якого припинення бойових дій.

Найшвидше риторику змінюють удари по регіону, причому напрямок зміни залежить від наявного фону. Там, де раніше домінувала мілітарна лексика, удари дають ескалацію, там, де не звикли до ударів, вимогу закінчувати.

Пропаганда, цензура й активність ботів продовжують підтримувати видимість значної суспільної підтримки війни до повної перемоги Росії.

2. Тиждень у російському регіональному "вКонтакте" та в "Telegram"

Топові обговорення в Telegram та ВКонтакте

Нова хвиля дронів і ракетних тривог та удари по логістичних складах

Тиждень був насичений на повітряні тривоги у регіонах Росії. Найбільше уваги привертала удари по логістичних центрах Wildberries у Рязані, Волгограді, Пензі, Самарі, Сарапулі в Удмуртії та Коледіно в Московській області. За охопленням це була наймасовіша тема тижня: у Telegram зафіксовано 3005 дописів у 63 регіонах, у VK — 1371 допис у 68 регіонах. Загалом публікації зібрали понад 14,5 тисячі коментарів.

Найчастіше коментатори обурювалися, що під час масованих атак сирени не вмикалися або лунали із запізненням, а офіційні повідомлення не містили конкретної інформації про місця влучань. Окремо критикували сповіщення через застосунок МАХ, які отримували не всі користувачі. Паралельно простежувалося побутове звикання до постійних тривог. Також обговорення оприлюднених карт бомбосховищ швидко перейшло в глузування з реального стану укриттів. Аудиторія ставила під сумнів сенс публікації переліків укриттів, якщо самі приміщення непридатні для використання.

Волгоград

“Елизавета, подвал, это не укрытие, это подвал 🤔” — 1 авг в 1:45, ♥8

Ще одна помітна лінія — критика війни як процесу, вигідного елітам. У коментарях з'являлися твердження про “олігархат і підвищення цін”, а самі удари доказ того, що ситуація перебуває не “під контролем”.

Менш чисельною, але помітною була войовнича реакція із закликами до “відповіді”. У таких обговореннях з'являлися порівняння з викраденням Мадуро, а під найбільш емоційними публікаціями дегуманізуюча лексика щодо противника.

Самара

“Спасли народ Донбасса” — 2 авг в 16:02, ♥58

Через удари по складах Wildberries обговорювали затримки доставки, складні умови повернення товарів і заявляли, що переходять на Ozon. Одночасно поширювалася чутка, що Wildberries шукає склади для оренди в Казахстані, оскільки російські власники нерухомості нібито відмовляються співпрацювати через високі ризики.

Частина коментаторів пов'язувала серію ударів із тим, що того самого тижня засновницю Wildberries Тетяну Кім внесли до української бази “Миротворець” за

“публічну підтримку Росії”. У такому сприйнятті атаки на логістичну інфраструктуру компанії сприймалися як логічна подія.

Паливні обмеження: QR-коди в одних регіонах, скасування лімітів в інших

Цього тижня ситуація з паливом виглядала дедалі нерівномірною. У Москві, Санкт-Петербурзі та Ленінградській області великі мережі АЗС почали послаблювати або повністю скасовувати обмеження на продаж пального. Однак у Нижньогородській області та низці інших регіонів бензин почали відпускати лише за QR-кодом через застосунок МАХ. У Кіровській, Оренбурзькій і Челябінській областях офіційні заяви про “нормалізацію” ситуації помітно розходилися з тим, що бачили особи на місцях, що черги на заправках нікуди не зникли.

Головною темою обговорень стала нерівність між столицею та регіонами. Користувачі звинувачували владу в тому, що пальне насамперед спрямовують до Москви, а повідомлення про скасування лімітів сприймали як новини, які не стосуються більшості країни.

Не менше роздратування викликала система QR-кодів через МАХ. Коментатори скаржилися на фактичний примус до встановлення застосунку, незручності для літніх людей і тих, хто користується кнопковими телефонами. Частина аудиторії бачила в цьому чергову “перевірку на покірність”, порівнюючи нову систему з ковідними QR-кодами.

Окремою практичною проблемою стало правило “парне/непарне”, через яке заправлятися можна лише у визначені дні. У коментарях описували випадки, коли транзитному транспорту відмовляли в пальному, а сім’ї з дітьми були змушені чекати “свого дня” просто неба. Користувачі радили одне одному, як фіксувати такі відмови та подавати скарги на АЗС.

Ще одна лінія обговорення стосувалася недовіри до офіційної статистики. У Новосибірську користувачі ставили під сумнів дані Росстату про подорожчання бензину на 10,4% за тиждень, посилаючись на ціни на конкретних заправках, які, за їхніми словами, не відповідали оприлюдненим цифрам.

Самара

“Вот поэтому светила нашей медицины должны быть в обстреливаемых городах и регионах, а не следить за состоянием высокопоставленных старых жоп в столице! Они и за бугром отлично позаботятся о себе. Лучшие медики должны спасать пострадавших. В первую очередь - малышню. Сочувствую родителям, в голове не укладывается... И они еще грозятся воевать 15 лет... сделайте капитальные укрытия для обычных людей! Оповещение регулярное, чтоб был хоть крошечный шанс уцелеть.” — 29 июл в 17:16, ♥165

Через усі дискусії проходила суперечка про причини дефіциту. Одні звинувачували “панікерів”, які масово запасуються паливом і самі створюють

ажіотаж. Інші наполягали, що проблема не вигадана і на багатьох заправках бензину справді немає, незалежно від офіційних заяв і пояснень.

Міжнародний розшук Павла Дурова та справа проти Telegram

ФСБ повідомила, що Павла Дурова оголосили в міжнародний розшук за звинуваченням у сприянні тероризму. За офіційною версією, йшлося про бота “Дайвінчик/Leo”, через який нібито вербували підлітків. Упродовж дня інформація кілька разів змінювалася. Спочатку повідомлялося, що рішення вже ухвалене, згодом, що воно лише перебуває на розгляді. Ця плутанина сама стала приводом для іронії. Користувачі звертали увагу, що “заголовок суперечить тексту”, і жартували: “то шукаємо, то ні”.

Новина широко розійшлася на обох платформах. У Telegram зафіксовано 944 дописи у 76 регіонах, у VK — 413 дописів у 70 регіонах. Загалом публікації зібрали понад 6,6 тисячі коментарів.

У центрі обговорення опинилася версія про політичний тиск на Дурова. Коментатори пов’язували справу з небажанням засновника Telegram передавати контроль над месенджером і з його конкуренцією з державним застосунком МАХ. Дехто згадував, що серед власників МАХ є син Сергія Кірієнка.

Поширеним стало порівняння Дурова з опозиціонерами. У коментарях з’являлися формулювання на кшталт “знайшли чергового Навального”. Паралельно користувачі порівнювали його справу з відсутністю переслідування впливових чиновників і бізнесменів, яких звинувачують у масштабній корупції.

Критикували й логіку самого звинувачення. Коментатори проводили аналогії з виробниками ножів, зброї або автомобілів, продукцію яких також можуть використовувати злочинці. Обговорювали, чому відповідальність покладають на творця платформи, а не на осіб, які створили конкретного бота або використовували його для вербування.

Пермь

*“Давайте тогда и сотовые связи привлечем раз через них звонят мошенники” — 29
июл в 9:08, ♥40*

Значну частину обговорення становив мемний і розважальний контент. Користувачі жартували про зміну аватарки Дурова, “банки його сперми” та численних “біологічних дітей”, які тепер нібито теж можуть опинитися під підозрою.

Менша, але помітна частина аудиторії підтримувала офіційну версію. Такі коментатори вважали переслідування виправданим, посиляючись на те, що через платформу справді могли вербувати неповнолітніх.

Вибух у ресторані на Кудринській площі в Москві

Увечері 1 серпня біля входу до ресторану Balzi Rossi на Кудринській площі спрацював саморобний вибуховий пристрій. Кількість загиблих оцінюють до п’яти, постраждалих до 21. Згодом з’ясувалося, що того вечора ресторан був закритий для

приватного банкету з нагоди дня народження генерала Військово-космічних сил Сергея Чайки. Саме ця деталь значною мірою визначила подальшу реакцію аудиторії.

Найбільшу підтримку отримали коментарі про контраст між закритим святкуванням військового керівництва в дорогому ресторані та загибеллю мобілізованих на фронті. Автори називали банкет “банкетом під час чуми” та обурювалися тим, що представники вищого командування святкують у дорогому закладі на тлі масових втрат серед військових.

Другим за резонансом став сюжет про посмертну премію імені Тіграна Кеосаяна, яку присудили охоронцю, що зупинив жінку з вибухівкою. Частина аудиторії вважала мільйон рублів недостатньою компенсацією, особливо у порівнянні з імовірною вартістю самого банкету. У коментарях пропонували надати родині загиблого квартиру або покласти всі витрати на гостей вечірки. Окремі користувачі критикували й саму форму нагородження. На їхню думку, присвоєння премії імені пропагандиста знецінює пам'ять особи, яка врятувала життя інших.

Ще одна лінія обговорення стосувалася зміни офіційних версій події. Спочатку як можливу причину називали витік газу, і лише пізніше Національний антитерористичний комітет підтвердив використання вибухівки. Коментатори сприйняли це як знайому схему: спершу озвучити побутову версію, а вже потім визнати теракт.

Патріотично налаштована частина аудиторії вимагала посилити прикордонний контроль, обмежити в'їзд громадян України та повернути смертну кару за тероризм.

Значну частину коментарів становили щирі співчуття родині загиблого охоронця. Користувачі просили оприлюднити його ім'я, щоб у публічному просторі він не залишився безликим “охоронцем”, а був названий як особа, яка ціною власного життя зупинила напад.

Фінляндія скорочує міжнародний інтернет-трафік Росії

Фінська енергетична компанія Fingrid заявила, що з 2027 року припинить обслуговувати опори ліній електропередач, на яких розміщені оптоволоконні кабелі. За наявними оцінками, це може зачепити до 30% каналів зв'язку між Росією та Фінляндією. Саме через фінський напрямок, як зазначалося в публікаціях, проходить 60–70% закордонного інтернет-трафіку РФ. У Telegram тема отримала помітно більше поширення, ніж у VK: 37 дописів у 21 регіоні проти 13 дописів у семи регіонах.

Найпоширенішою реакцією стали жарти про “чебурнет” і порівняння Росії з Північною Кореєю. Можливе скорочення трафіку аудиторія сприймала як черговий етап самоізоляції, до якого країну, на думку коментаторів, готували заздалегідь.

Окремо звучали технічні заперечення проти надмірно тривожної подачі новини і твердження про масштабне відключення російського інтернету перебільшені. Одна з

таких реплік із посиланням на “джерело на телеком-ринку” неодноразово повторювалася в регіональних чатах майже без змін. Це вказує на те, що спростування поширювалося ботами.

Менша частина аудиторії, навпаки, підтримала подальшу ізоляцію інтернету. Її прихильники стверджували, що обмеження доступу до зовнішніх ресурсів нібито допоможе захистити молодь від “деградації”. У коментарях також з’являлися історичні паралелі із Зимовою війною 1939–1940 років і жарти про можливе “повернення Карелії”.

Калуга

“Будем сво проводить на Аляске и Финляндии.” — 29 июл в 8:03

Лише у VK: опитування ФОМ про 70% довіри до Путіна

Прокремлівський фонд “Громадська думка” оприлюднив результати опитування, за якими 70% росіян довіряють Путіну і стільки ж позитивно оцінюють його роботу. У тому самому повідомленні наводився прогноз голосування на виборах до Госдуми: 35% за “Єдину Росію” і по 10% за КПРФ та ЛДПР.

Новина отримала значно більше поширення у VK, ніж у Telegram: 78 дописів у 30 регіонах проти восьми дописів у семи регіонах.

Реакція аудиторії була переважно іронічною. Найчастіше користувачі ставили під сумнів саму вибірку опитування й висміювали саму правдоподібність високого рейтингу. У коментарях припускали, що респондентів шукали серед бюджетників або безпосередньо в будівлі Госдуми.

Також у коментарях була присутня й щира підтримка. Частина користувачів писала, що голосувала за Путіна у 2018 і 2024 роках та продовжує підтримувати його без застережень.

Однак загальний тон обговорення визначали не ці голоси, а недовіра до опитування та саркастичне ставлення до оприлюднених 70%.

Алтайський край

“Покажите мне этих семерых 🤡” — 1 авг в 7:00, ♥35

↳ *“Вадим, нельзя показать тех, которых нет)” — 1 авг в 7:34, ♥28*

Методологія

Що це за проєкт. Системний моніторинг настроїв у російських регіонах — з фокусом на критичних і негативних дописах як індикаторі того, що дратує, лякає або обурює людей. Висновки спираються на два паралельні джерела з моніторингу регіональних групи Вконтакте та Телеграм.

ВКонтакте та Telegram. Автоматизований збір даних у регіональних російських спільнотах у ВКонтакте (536 груп) та Telegram (428 каналів) — регіональні новинні канали, місцеві пабліки, обласні ЗМІ, локальні “чат-боти” з аудиторією від кількох тисяч до сотень тисяч підписників. Покриття — всі російські регіони та окуповані території України. Додатково використані спостереження регіональних аналітиків.

Цитати у тексті звіту подані дослівно.